

Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές

Εορτασμός Ευρωπαϊκής Μέρας Natura 2000
για τα 30 χρόνια του Δικτύου στο πλαίσιο του Έργου LIFE IP Physis «Πανδώτειρα»
21 Μαΐου 2022, Βοτανικός Κήπος Τροόδους «Αναστάσιος Λεβέντης»

Λαυρέντης Βασιλειάδης
Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (ΘΠΠ)

Τι είναι;

- Γεωγραφικά οριοθετημένες θαλάσσιες περιοχές

Στόχος:

- Διατήρηση της φύσης & της βιοποικιλότητας

Ρύθμιση & Διαχείριση:

- Διαμέσου νομικών ή άλλων αποτελεσματικών μέσων

Θαλάσσιες περιοχές NATURA 2000

- Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές στα πλαίσια της Οδηγίας για τη Διατήρηση των Οικοτόπων και της Άγριας πανίδας και χλωρίδας (92/43/ΕΚ) και του Πρωτοκόλλου για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές και τη Βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο της Σύμβασης της Βαρκελώνης.

© Melina Marcou - Department of Fisheries and Marine Research

ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΠΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

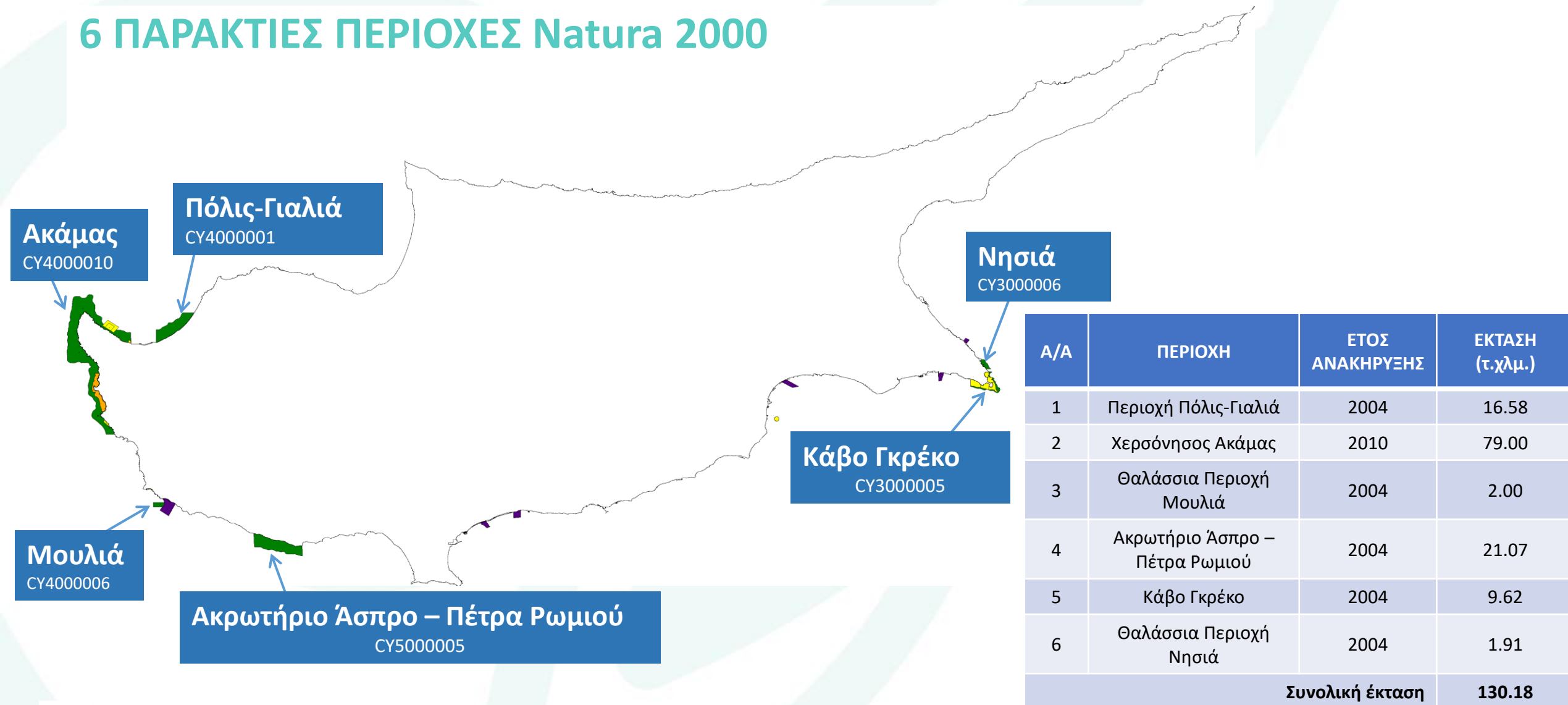
Υπάρχουν

- 6 Παράκτιες Περιοχές στο Δίκτυο Natura 2000
- 1 Υπεράκτια Περιοχή στο Δίκτυο Natura 2000
- 5 Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (ΘΠΠ) βάσει τον περί Αλιείας Νόμο και Κανονισμούς
 - 4 εντός Δικτύου Natura 2000
- 1 Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές Μεσογειακής Σημασίας - Specially Protected Areas of Mediterranean Importance (SPAMI)
- 6 ΘΠΠ με Τεχνητούς Υφάλους (ΤΥ)
- Υποθαλάσσιο Όρος Ερατοσθένης (Απαγορεύσεις αλιείας με συρόμενα εργαλεία)

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΚΤΑΣΗ (τ.χλμ.)
1	6 Παράκτιες Natura 2000	130.18
2	Υπεράκτια Natura 2000	8,326.00
3	5 ΘΠΠ	9.93
4	1 SPAMI	6.73
5	6 ΘΠΠ με ΤΥ	12.59
6	1 Υποθαλάσσιο Όρος (FRA)	10,298.47
Συνολική έκταση		18,783.90 (159.43 παράκτια)

6 ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ Natura 2000

5 ΘΠΠ βάσει του περί Αλιείας Νόμου και Κανονισμούς

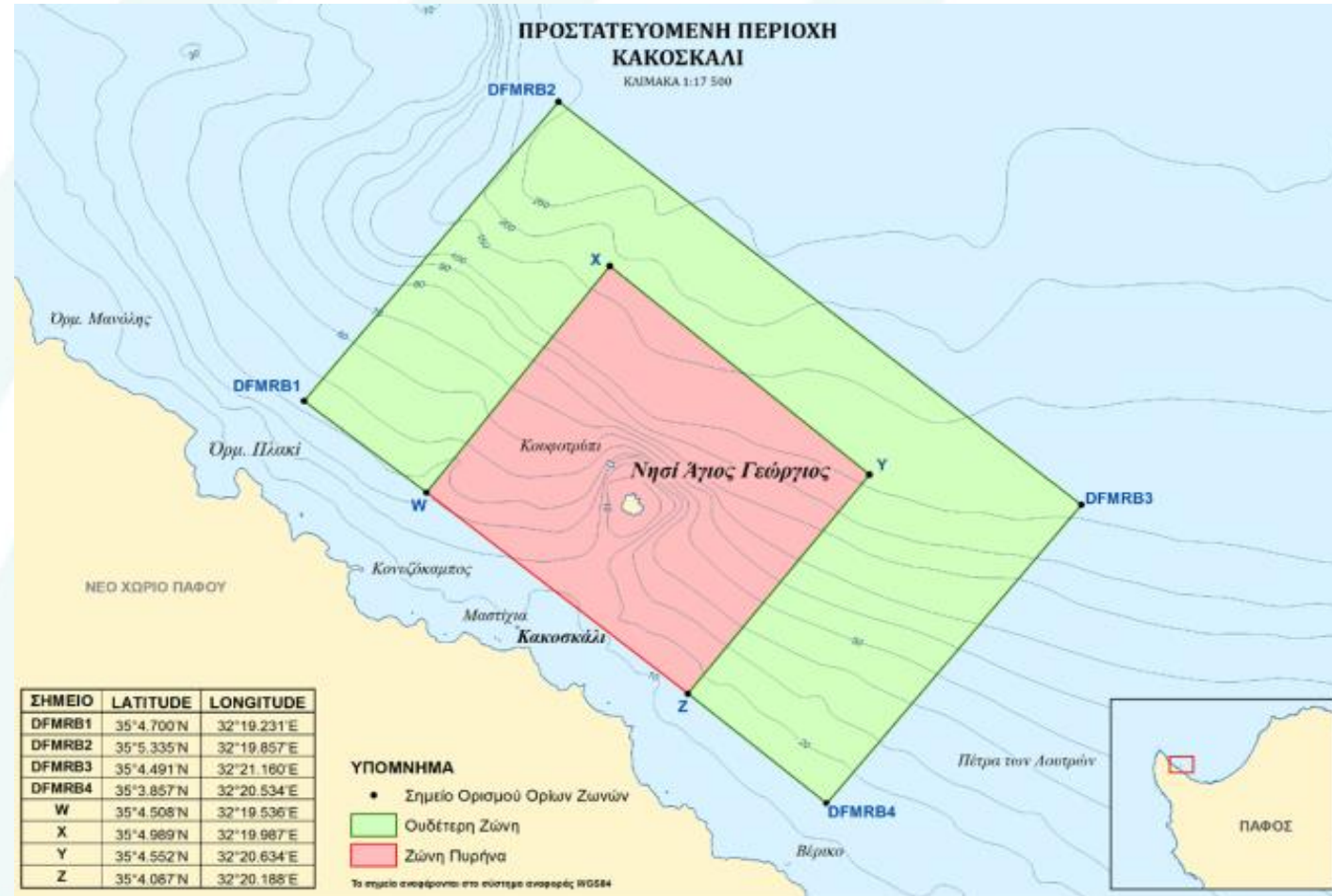

ΘΠΠ Κακοσκάλι βάσει του περί Αλιείας Νόμου και Κανονισμούς

- Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 258/2019)
- Προστασία αλιευτικών πόρων & υδρόβιων οργανισμών

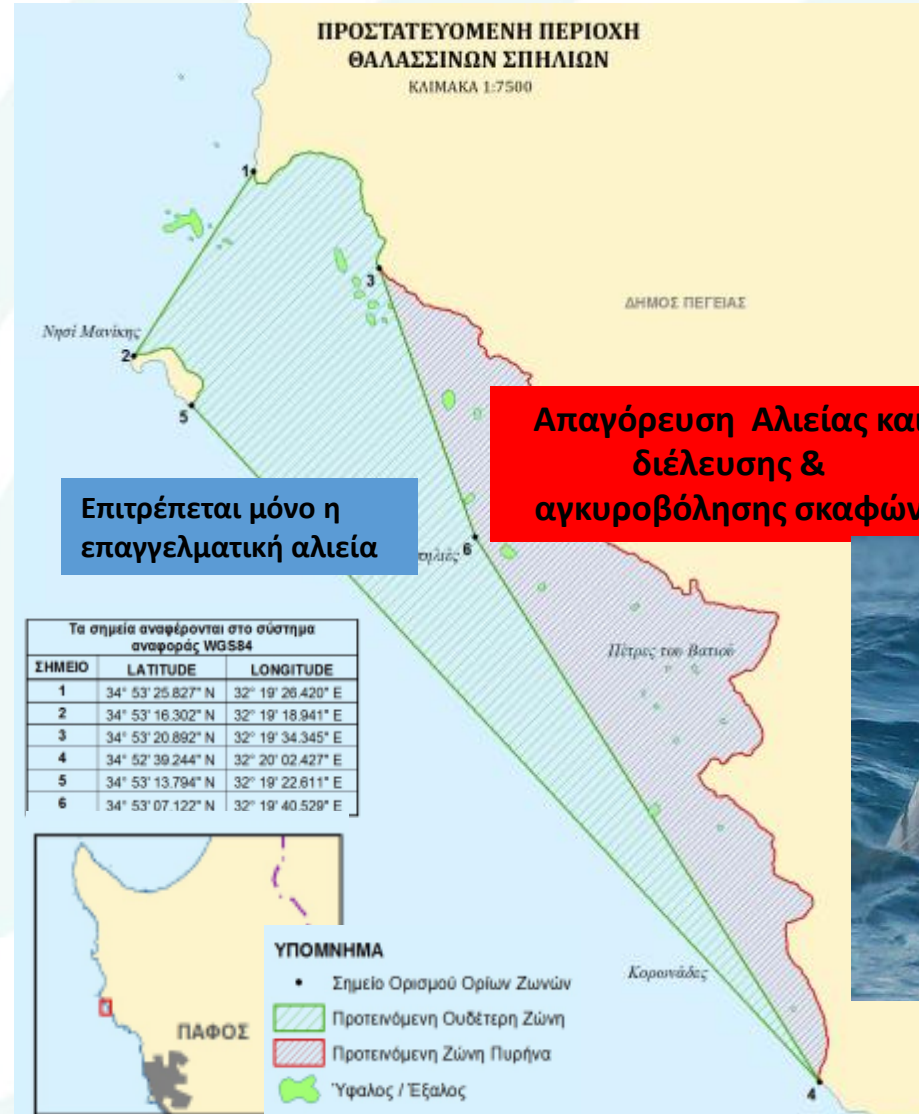

© Melina Marcou - Department of Fisheries and Marine Research

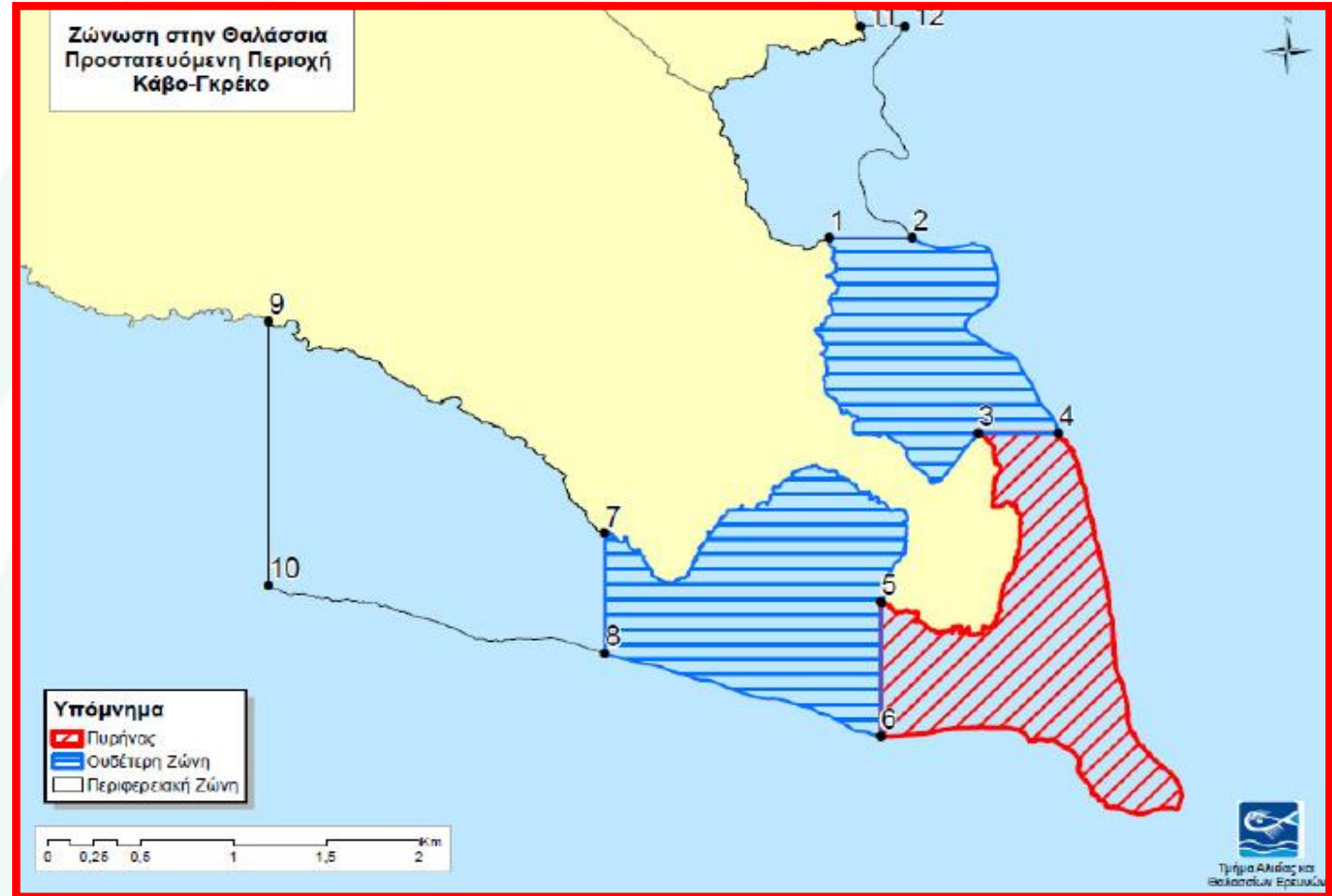
ΘΠΠ Θαλασσινές Σπηλιές Πέγειας, βάσει του περί Αλιείας Νόμου και Κανονισμούς

- Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 28/2019)
- Προστασία μεσογειακής φώκιας
 - 2 Ζώνες
«Πυρήνας»
«Ουδέτερη Ζώνη»

ΘΠΠ Κάβο Γκρέκο βάσει του περί Αλιείας Νόμου και Κανονισμούς

- Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 115/2018)
- Προστασία αλιευτικών πόρων & υδρόβιων οργανισμών

1 Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές Μεσογειακής Σημασίας – SPAMI

Λάρα – Τοξεύτρα

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗΣ	ΕΚΤΑΣΗ (τ.χλμ.)
1	Λάρα - Τοξεύτρα	1989	6.73
Συνολική έκταση			6.73

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΑΡΑΣ - ΤΟΞΕΥΤΡΑΣ

- Περί Αλιείας Νόμος & Κανονισμοί 1989, Κ.Δ.Π. 234/2018
- Σκοπός προστασία θαλάσσιων χελωνών
- Εποχιακή Απαγόρευση (1/6 - 30/9)
 - Η τοποθέτηση ομπρελών, κρεβατιών, αντίσκηνων, τροχόσπιτων κλπ.
 - Η παραμονή πάνω στην παραλιακή περιοχή κατά τη νύχτα, αρχίζοντας μια ώρα πριν τη δύση του ήλιου
 - Το ψάρεμα με οποιονδήποτε τρόπο (δίκτυα, ψαροτούφεκο κλπ) εκτός με το καλάμι από την ακτή
 - Η οδήγηση οποιουδήποτε οχήματος πάνω στις παραλίες
 - Η διέλευση ή αγκυροβόληση σκάφους στην περιοχή (μέχρι τα 20μ βάθος)
- Επέκταση Εποχιακής Απαγόρευσης (1/5 – 31/5 & 1/10 – 31/10)
 - Η διέλευση ή αγκυροβόληση σκάφους στην περιοχή (μέχρι τα 20μ βάθος) εξαιρουμένων κατόχων επαγγελματικής άδειας παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.

6 ΘΠΠ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΟΥΣ ΥΦΑΛΟΥΣ (ΤΥ)

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗΣ	ΕΚΤΑΣΗ (τ.χλμ)
1	ΤΥ Παραλίμνι	2014	0.67
2	ΤΥ Αγία Νάπα	2015	1.31
3	ΤΥ Αμαθούντα	2009	1.71
4	ΤΥ Δασούδι	2014	1.13
5	ΤΥ Γεροσκήπου	2014	5.56
6	ΤΥ Λάρνακα	2019	2.21
Συνολική έκταση			12.59

ΤΕΧΝΗΤΟΙ ΥΦΑΛΟΙ

- Η δημιουργία Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών (ΘΠΠ) με την τοποθέτηση Τεχνητών Υφάλων (ΤΥ) αποτελεί μια αποτελεσματική και λειτουργική λύση που έχει εφαρμοστεί στη διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων και την ανάπτυξη της θαλάσσιας βιοποικιλότητας του παράκτιου οικοσυστήματος.
- Οι παραγωγικοί ΤΥ είναι κατασκευές, οι οποίες τοποθετούνται στο θαλάσσιο πυθμένα με στόχο την προσέλκυση και την αύξηση, θαλάσσιων έμβιων οργανισμών.
- Οι ΤΥ στοχεύουν στη μίμηση των ιδιοτήτων που παρέχει ένας φυσικός ύφαλος, δηλαδή, αποτελούν καταφύγιο, χώρο διατροφής, αναπαραγωγής και ανάπτυξης των έμβιων θαλάσσιων οργανισμών.

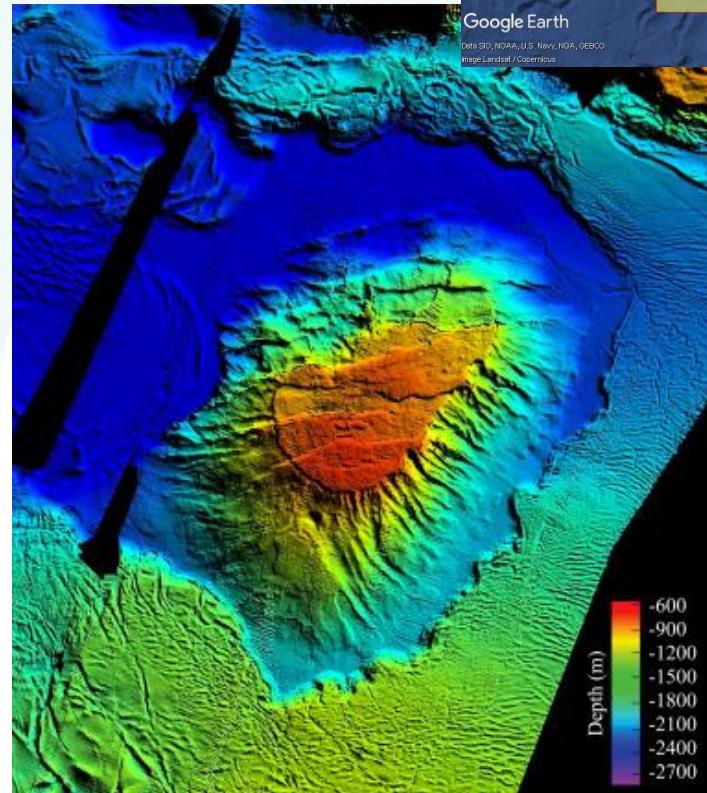

ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΟΥΣ ΥΦΑΛΟΥΣ ΚΥΠΡΟΣ

ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΟ ΟΡΟΣ – ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ

- Περιοχή απαγόρευσης αλιείας (FRA)
- 95 χλμ. νότια της Κύπρου
- Η κορυφή του βρίσκεται σε βάθος ~700μ και υψώνεται ~ 2.000 μ πάνω από τον πυθμένα.
- Έκταση: 10,298.47 τ.χλμ.
- Παλαιότερες έρευνες: Ύπαρξη σπάνιων ειδών σκληρών κοραλιών καθώς και ψυχρές διαφυγές (cold seeps) – χημειοσυνθέτοντες βιοκοινότητες.

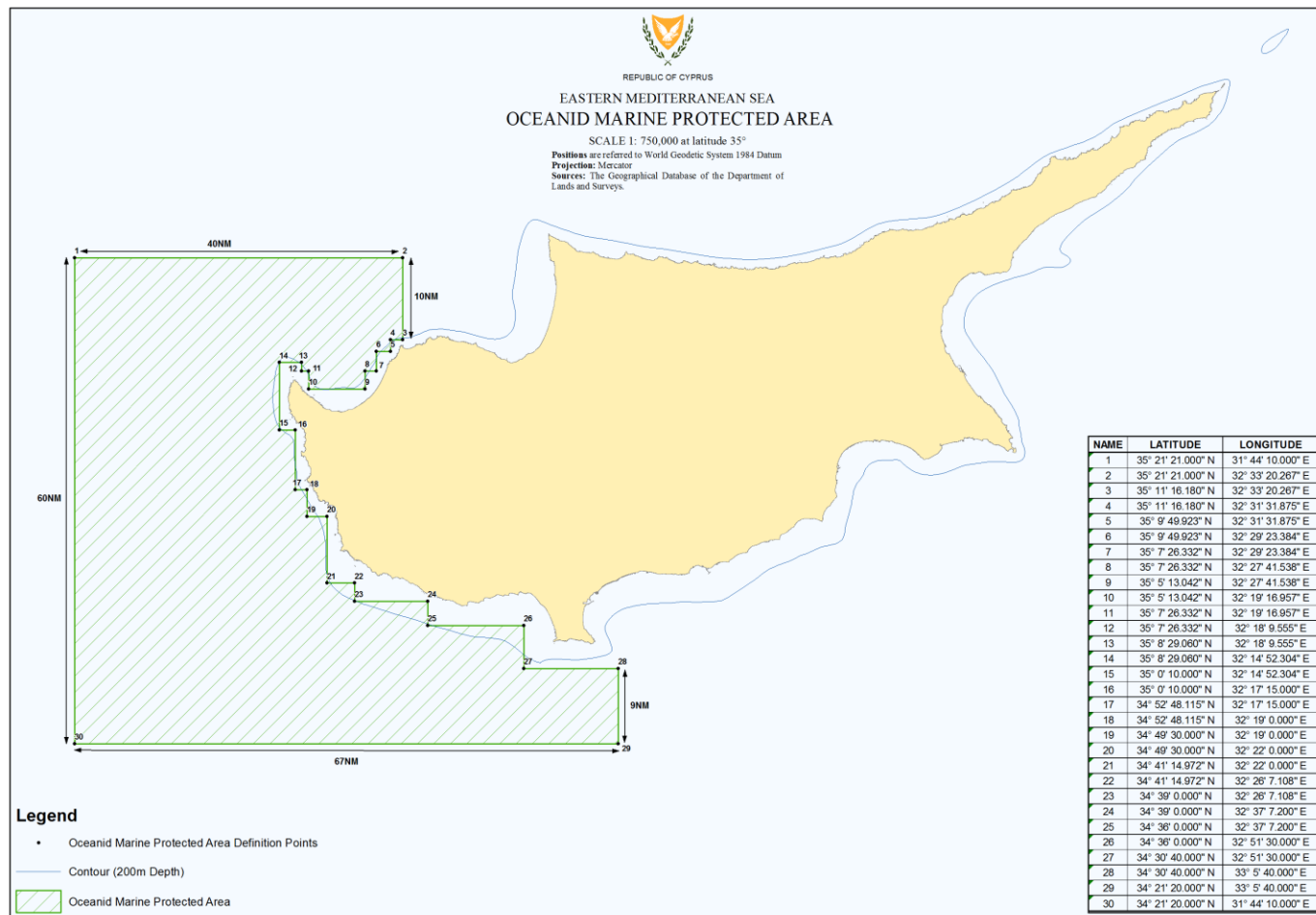

1 ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ Natura 2000

Περιοχή:

- ΩΚΕΑΝΙΣ/Oceanid CY4000024

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗΣ	ΕΚΤΑΣΗ (τ.χλμ)
1	Ωκεανίς	2021	8,326.00
Συνολική έκταση			8,326.00

Nicosia February 2019

201-04010601AA-120219-06

ΩΚΕΑΝΙΣ/ΟCEANID CY4000024

Σκοπός:

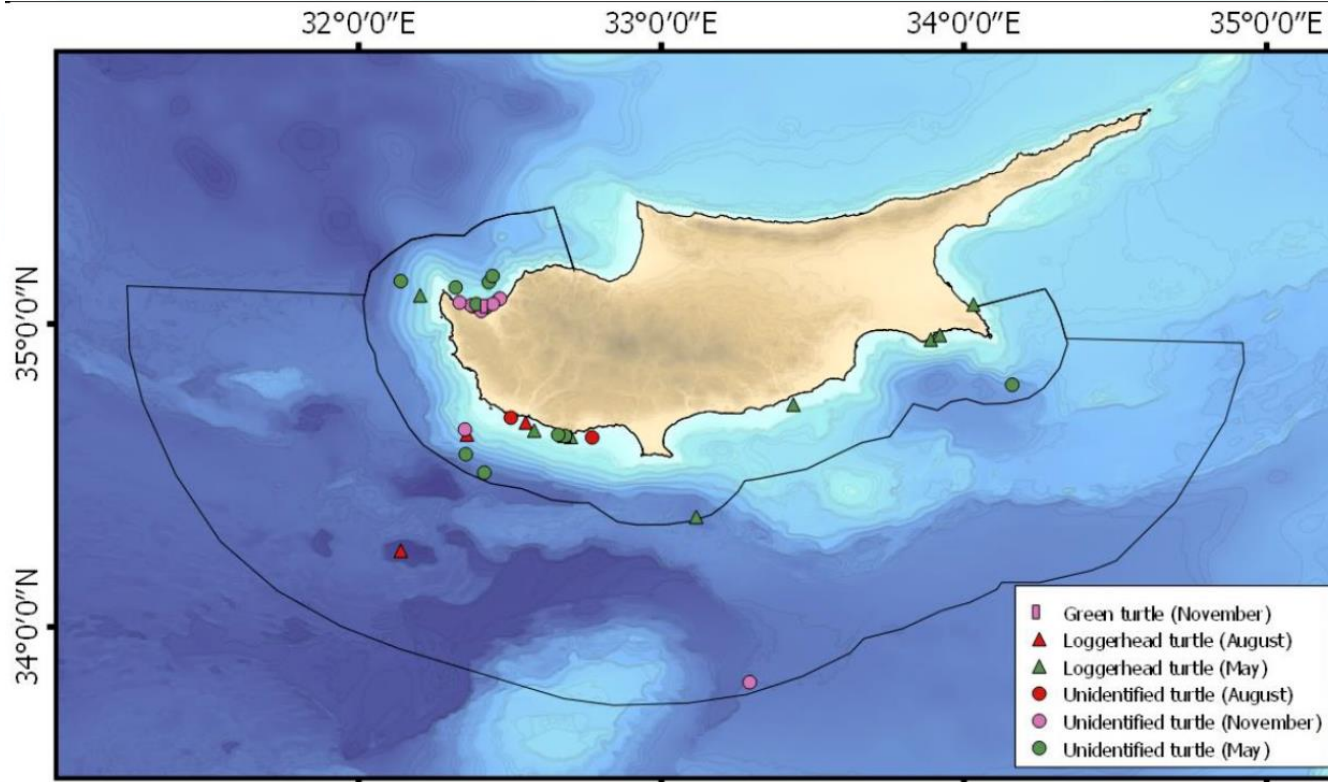
- Προστασία θαλάσσιων χελωνών και θηλαστικών

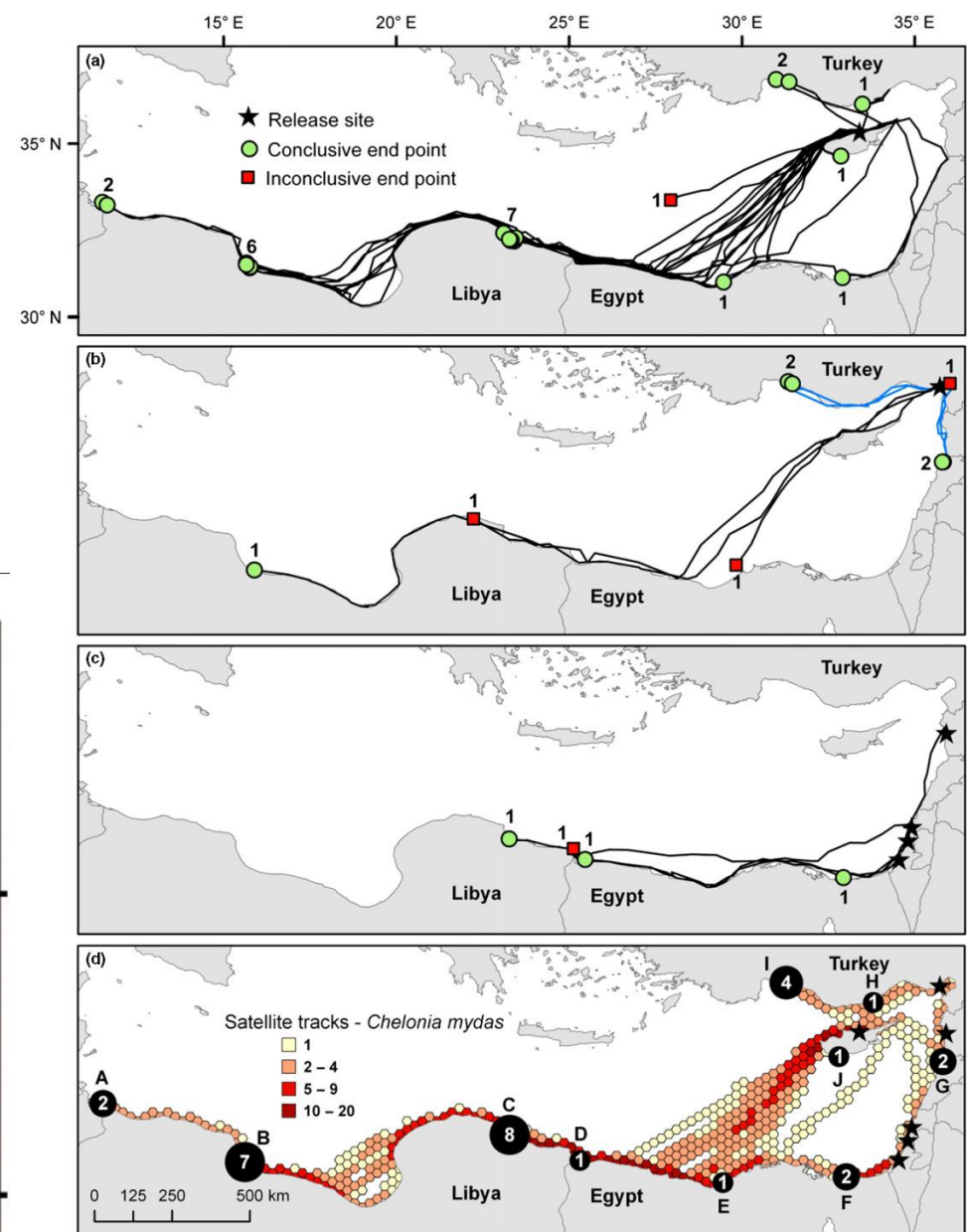
ΩΚΕΑΝΙΣ/ΟCEANID CY4000024

Στόχοι – Χελώνες:

- Διασφάλιση των μεταναστευτικών διαδρόμων των θαλασσίων χελωνών που χρησιμοποιούνται για το πέρασμα προς τις ακτές της Αιγύπτου και της Λιβύης.

ΤΑΘΕ, Έρευνα για κητώδη (φάλαινες και δελφίνια) στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, 2016-2017

Stokes K.L. et al., 2015, *Diversity and Distributions*, Vol. 21 (6): 665-674
<https://doi.org/10.1111/ddi.12317>

ΩΚΕΑΝΙΣ/OCEANID CY4000024

Στόχοι – Θηλαστικά:

- Διασφάλιση της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης για όλα τα θαλάσσια θηλαστικά με την προστασία τους, την προστασία των ενδιαιτημάτων τους και τον μετριασμό των επιπτώσεων από ανθρώπινες δραστηριότητες.

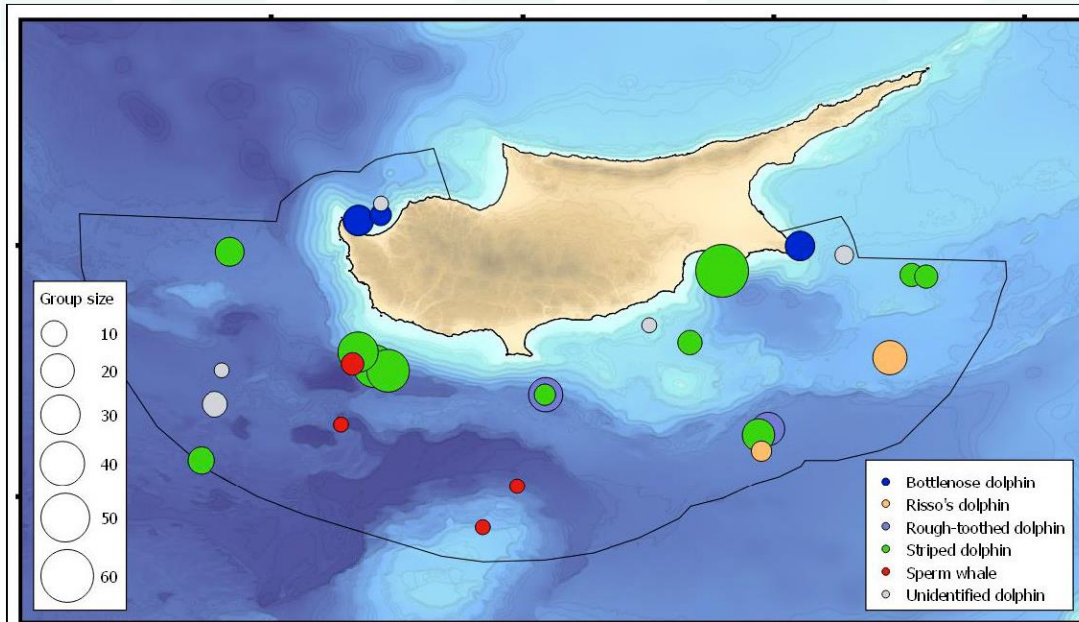

Figure 4. Dedicated and incidental sightings of cetaceans in all three surveys (without tracklines).

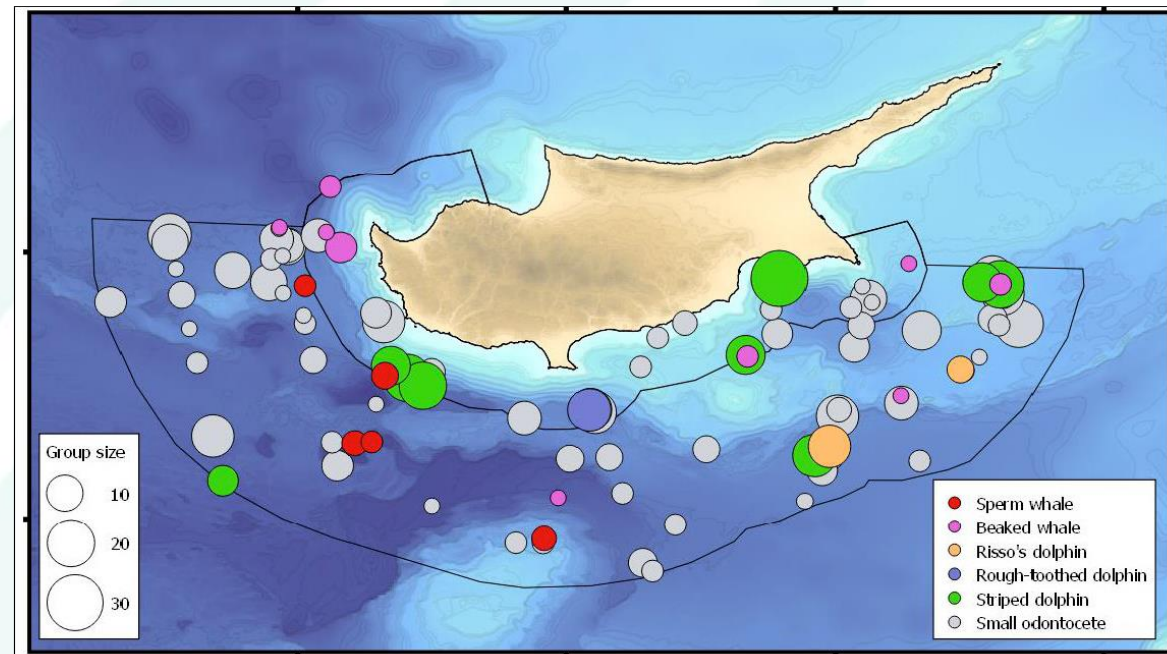

Figure 31. Locations of all acoustic detections made during all three surveys. Acoustic detections are of discrete groups; species ID for some confirmed visually. Group sizes estimated acoustically (i.e. not from any corresponding visual encounter).

Ακουστικά στίγματα κατά τη διάρκεια έρευνας από το ΤΑΘΕ κατά την περίοδο 2016-2017. Οι **κόκκινοι** κύκλοι αντικατοπτρίζουν το είδος φάλαινας φυσητήρας και οι **ροζ** κύκλοι το είδος της φάλαινας ζιφιός.

Ακουστικά στίγματα κατά τη διάρκεια έρευνας από το ΤΑΘΕ κατά την περίοδο 2016-2017. Οι **μπλε** κύκλοι αντικατοπτρίζουν το Ρινοδέλφιο.

<https://www.wildliferescuescout.gr/en/nor-mal/categories>

Άννα Λάτσου – MSc Ιχθυολόγος

ΩΚΕΑΝΙΣ/ΟCEANID CY4000024

Απειλές:

- Υποθαλάσσιος Θόρυβος
- Αυξημένη παρουσία πλοίων:
 - Αύξηση υποθαλάσσιου θορύβου
 - Αύξηση πιθανότητας κτυπήματος των ειδών από τα σκάφη (ship-strikes)
- Θαλάσσια Απορρίμματα
- Ρύπανση
- Πιθανές έρευνες για υδρογονάνθρακες στο οικόπεδο 1 της ΑΟΖ.

ΩΚΕΑΝΙΣ/OCEANID CY4000024

Μελλοντικά βήματα μέσω του έργου Πανδώτειρα (LIFE IP-Physis):

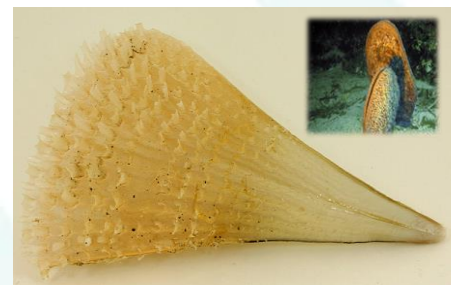
- Μελέτη για επιβεβαίωση των μεταναστευτικών διαδρόμων των θαλασσίων χελωνών με την χρήση δορυφορικών πομπών (satellite tags).
- Λήψη μέτρων μετριασμού των απειλών των ειδών προστασίας ως προς στις ζωτικές τους λειτουργίες όπως η αναπαραγωγή και η διαθεσιμότητα τροφής και τις κύριες αιτίες θνησιμότητας τους.
 - Πιθανό όριο ταχύτητας για πλοία κατά την διέλευση τους στην περιοχή.
 - Πιθανή αναπροσαρμογή των διαδρόμων διέλευσης των σκαφών

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΘΠΠ

Μεγάλη βιοποικιλότητα με είδη υψηλής οικολογικής αξίας, μεγάλη ποικιλία ενδιαιτημάτων

- Θαλάσσιες χελώνες (καρέτα & πράσινη)
- Θαλάσσια θηλαστικά (μεσογειακή φώκια, ρινοδέλφινο, ζιφιός, φυσητήρας, σταχτοδέλφινο, στενόρυγχο δελφίνι, ζωνοδέλφινο)
- Ασπόνδυλα (πίννα)
- Θαλάσσια αγγειόσπερμα & φαιοφύκη (ποσειδώνια, σιμοτοτσέα, κυστοσέϊρα)

ΑΠΕΙΛΕΣ ΣΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΘΠΠ

- Κλιματική Κρίση
- Διάβρωση της παράκτιας ζώνης
- Ξενικά/εισβλητικά είδη
- Υπεραλίευση
- Ρύπανση από πετρελαιοκηλίδες
- Θαλάσσια απορρίμματα και μικροπλαστικά
- Τουριστικές πιέσεις μέσω δραστηριοτήτων αναψυχής
- Αστικοποίηση και ανάπτυξη γειτνιαζόντων περιοχών

ΑΠΕΙΛΕΣ ΣΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΘΠΠ

- Κλιματική Κρίση
 - Διάβρωση της παράκτιας ζώνης
 - Ξενικά/εισβλητικά είδη
 - Υπεραλίευση
 - Ρύπανση από πετρελαιοκηλίδες
 - Θαλάσσια απορρίμματα και μικροπλαστικά
 - Τουριστικές πιέσεις μέσω δραστηριοτήτων αναψυχής
 - Αστικοποίηση και ανάπτυξη γειτνιαζόντων περιοχών
- Υποβάθμιση ενδιαιτημάτων
 - Πιέσεις στη βιοποικιλότητα και κυρίως στα θαλάσσια προστατευόμενα είδη

ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 & ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Σημαντικότητα:

Προσφέρει λύσεις και συμβάλλει στη διατήρηση της φύσης και τη προστασία της βιοποικιλότητας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

<https://pandoteira.cy>

Με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος
LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης

